

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

En kannata

Muutosehdotus tai muu kommentti

Oppimäärän mitoitus on keskeinen kysymys taiteen perusopetuksen tulevaisuuden kannalta. Mikäli oppimäärän laajuus määritellään huomattavasti nykyistä suuremmaksi, johtaa tämä väistämättä lisäkustannuksiin niin oppilaitoksille kuin perheille. On tärkeää huomata, että laajuuden lisääminen ei automaattisesti paranna opetuksen laatua tai pedagogista vaikuttavuutta. Taiteen perusopetuksen vahvuus on ollut joustavuus ja eri taiteenalojen erityispiirteiden huomioon ottaminen. Liian tiukka tai yhtenäinen mitoitus kaventaa tätä joustavuutta ja saattaa syrjäyttää ne oppilaat, joilla ei ole mahdollisuutta sitoutua laajaan tuntimäärään. Lisäksi oppimäärän kohtuuttoman suuri laajuus rajaa osallistujakuntaa ja vaarantaa yhdenvertaisen saavutettavuuden, joka on ollut suomalaisen taiteen perusopetuksen keskeinen arvo.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan muutetuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Monissa kunnissa taiteen perusopetuksen järjestämisvastuu on hajautettu useille eri toimijoille, joita koordinoi kunnan kulttuuritoimi. Näissä tilanteissa kunta toimii käytännössä opetuksen järjestäjänä, mutta ilman selkeää valtion rahoitusvastuuta. Tämä asettaa eri kunnissa toimivat oppilaitokset eriarvoiseen asemaan, sillä vain harvat toimijat toimivat suoraan OKM:n alaisuudessa. Onkin syytä kysyä, onko uudistuksen tarkoitus sysätä kasvavat kulut kuntien vastuulle tilanteessa, jossa kuntatalous on jo ennestään erittäin kuormittunut. Mikäli näin tapahtuu, vaarana on, että kunnat joutuvat supistamaan taiteen perusopetusta, nostamaan harrastusmaksuja kestäättömälle tasolle tai jopa luopumaan opetuksen järjestämisestä kokonaan. Tämä kehitys olisi vastoin taiteen perusopetuksen tasa-arvoisia ja saavutettavia tavoitteita.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Taiteen perusopetuksen oppilaitosten toiminta ei rajoitu pelkästään opetustunteihin. Merkittävä osa työstä liittyy muun toiminnan järjestämiseen, kuten oppilaiden ohjaukseen, esiintymisiin, näyttelyihin, tuotantoihin, koulutuksiin, yhteistyöhankkeisiin ja tilojen hallintaan. Tämä muu toiminta tukee opetuksen laatua ja antaa oppilaille kokonaisvaltaisen taidekasvatuksen kokemuksen. Ilman riittävää rahoitusta nämä toiminnot ovat vaarassa supistua tai hävitä kokonaan, mikä

heikentäisi oppimisen vaikuttavuutta ja oppilaiden sitoutumista. On tärkeää, että uudistuksessa huomioidaan paitsi tuntimäärät myös näiden toiminnan osa-alueiden rahoitus, sillä ne muodostavat opetuksen laadukkaan toteutumisen ja saavutettavuuden perustan. Pelkät opetustunnit ilman muuta toimintaa eivät riitä taiteen perusopetuksen tavoitteiden saavuttamiseen.

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Taiteen perusopetuksessa eri taiteen alat voivat tukea ja täydentää toisiaan, mikä tarjoaa merkittäviä pedagogisia ja taloudellisia etuja. Oppilaitosten välinen yhteistyö, yhteiset projektit ja opintopaletti, jossa oppilas voi valita eri taiteenalojen kurseja, vähentävät yksittäisen toimijan talouspainetta ja mahdollistavat resurssien tehokkaamman käytön. Tällainen malli lisää opetuksen monipuolisuutta, tarjoaa oppilaille laajemman näkökulman taiteeseen ja edistää oppilaitosten kestäväää toimintaa. Opintopaletti mahdollistaisi myös joustavamman aikataulutuksen ja paremman tilankäytön, mikä on keskeistä nykytilanteessa, jossa tilat ovat rajalliset ja tuntimäärien lisääminen muuten kuormittaisi voimakkaasti yksittäisiä oppilaitoksia.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Monet taiteen perusopetusta tarjoavat oppilaitokset toimivat kunnallisen kulttuuritoimen alaisuudessa, vaikka ne täyttävät samat opetukselliset tavoitteet kuin suoraan OKM:n alaiset oppilaitokset. Nykytilanteessa tämä luo eriarvoisuutta ja siirtää kasvavat kustannukset yksinomaan kunnille, jotka eivät välttämättä pysty kattamaan lisäresursseja ilman merkittäviä leikkauksia muusta toiminnasta tai oppilas- ja perhemaksujen huomattavaa korottamista. Onkin välttämätöntä, että valtio sitoutuu lisäämään rahoitusta myös kuntien alaisuudessa toimiville oppilaitoksille, jotta opetuksen laatu ja saavutettavuus säilyvät tasavertaisina koko maassa. Riittävä valtion rahoitus turvaa sen, että kunnalliset oppilaitokset voivat järjestää opetusta ja muuta siihen liittyvää toimintaa laadukkaasti ilman, että kustannuspaine kaatuu perheiden tai yksittäisten oppilaitosten harteille.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

-

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Taiteen perusopetuksen uudistuksessa on keskeistä määritellä selkeä ja tasapuolinen valtion rahoitusmalli, joka kattaa sekä suoraan OKM:n alaiset oppilaitokset että kuntien alaisuudessa toimivat toimijat. Mallin tulisi perustua todellisiin kustannuksiin, huomioida opetustuntien laajuus, muun toiminnan järjestäminen sekä erityispiirteet eri taiteenaloilla. Rahoitusmallin tulee myös mahdollistaa joustavuus ja yhteistyö eri oppilaitosten välillä, esimerkiksi yhteisten opintopalettien ja projektien kautta, jotta yksittäisen toimijan talouspainetta voidaan keventää. Tavoitteena on turvata opetuksen laatu, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus koko maassa, sekä varmistaa, että oppilaat voivat osallistua taiteen perusopetukseen ilman kohtuuttomia kustannuksia kotitalouksille.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

Yleinen kommentti

Arvoisa työryhmä,

Haluamme lausua huolestamme taiteen perusopetuksen uudistusehdotuksesta. Nykyisessä muodossaan ehdotus ei kehitä taiteen perusopetusta vaan uhkaa ajaa opetusta järjestävät yhdistykset tilanteeseen, jossa on vakavasti harkittava, voidaanko toimintaa jatkossa toteuttaa taiteen perusopetuksen muodossa vai jääkö vaihtoehdoksi pelkkä harrastustoiminta.

Taloudelliset vaikutukset

Yhteen oppimäärään siirtyminen aiheuttaisi merkittäviä lisäkustannuksia, joita oppilaitokset eivät pysty kattamaan nykyisillä resursseilla. Tämä johtaisi harrastusmaksujen huomattavaan nousuun – jopa kaksinkertaistumiseen. Tilanne olisi kestävä lapsiperheille aikana, jolloin lapsiperheköyhyys on kasvussa. On itsestään selvää, että opettajille tulee maksaa reilua ja osaamista vastaavaa palkkaa, mutta mikäli rahoitusta ei lisätä, jäävät kustannukset vanhempien harteille.

Varhaisiän opetus teatterissa

Teatterin opetuksessa tuntimäärien lisääminen varhaisiän opetuksessa ei ole pedagogisesti tarkoituksenmukaista. Teatteriharrastus edellyttää lapselta sellaisia kognitiivisia taitoja, joita saavutetaan pääosin kouluikäisenä. Varhaislapsuudessa painopisteen tulisi olla leikin ja monipuolisen kokemuksen kautta tapahtuvassa kasvussa, ei varhaistetussa tavoitteellisessa oppimäärässä.

Vanhempien valintavastuu

On syytä kysyä, onko tarkoituksenmukaista pakottaa vanhemmat valitsemaan lapsensa koko nuoruuden mittainen harrastus jo varhaiskasvatusvaiheessa. Jaksako lapsi kantaa tätä valintaa ilolla läpi koko nuoruuden? Taiteen perusopetuksen keskeinen tavoite on ohjata ja kehittää taitoja sekä tukea kiinnostusta aina korkeakouluopintoihin ja mahdollisiin ammatinvalintoihin saakka. Näin ollen uudistus johtaisi tilanteeseen, jossa vanhempien tulisi käytännössä päättää jopa lapsensa mahdollinen tuleva ammatti jo taaperoiässä.

Tilojen riittävyys

Mahdollinen opetustuntimäärän lisääminen ei myöskään ole realistista olemassa olevien tilojen puitteissa. Nuorisotilat ja muut opetukseen soveltuvat tilat ovat jo nyt iltaisin täyteen varattuja, eikä lisäresurssien järjestäminen ole yksinkertaista.

Kunnalliset vaikutukset

Pyydämme työryhmältä selkeää kannanottoa tilanteeseen, jossa esimerkiksi Turun kaupungin taiteen perusopetusta järjestävät oppilaitokset ovat. Vain yksi toimija toimii suoraan OKM:n alaisuudessa, muiden toimintaa koordinoi kunnan kulttuuritoimi. Onko uudistuksen tarkoituksena, että kasvavat kustannukset kaatuvat kuntien maksettaviksi? Jos näin on, kunnilla ei käytännössä ole resursseja turvata taiteen perusopetuksen laadun ja saavutettavuuden säilymistä.

Yhteenveto

Nykyinen uudistusehdotus ei turvaa taiteen perusopetuksen tulevaisuutta, vaan vaarantaa sen saavutettavuuden ja tasapuolisuuden. Toivomme, että työryhmä tarkastelee uudistusta uudelleen ja etsii ratkaisuja, jotka tukevat sekä oppilaitoksia että perheitä, eivätkä kuormita niitä kestäättömällä tavalla.

Kotilainen Suvi
Turun Nuori Teatteri - Åbo Unga Teater ry